

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru menabile pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru strălătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articole nepublicate nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rându cu litere garmond

Dreptul electoral.

II.

Nu lipsa votului universal, pentru care așa se vede că nu au sosit încă zilele în patria noastră, — dar' au să sosască cu siguranță, mai curând ori mai târziu, — nu lipsa votului universal deci e cauza că noi Românii nu suntem și nu putem fi reprezentați în parlamentul țării așa cum ar cere demnitatea noastră și forțele noastre numerice și intelectuale, — ci în linia primă *propria noastră neputință*, — lipsa de organizare și de disciplină și pînă la lipsa de conducere, — ear' în linia a doua dispozițiile dușmănoase Românilor din Ardeal, trecute în legea electorală, dispozițiuni cari prescriu pentru noi alt cens de cât pentru alții, și au făcut arondarea cercurilor de alegere astfel, că noi, deși formăm cam $\frac{2}{3}$ din populațiunea Ardealului, pe lângă actuala împărțire a cercurilor electorale nici cu votul universal nu putem ajunge acolo unde am voi să ajungem, ca noi să dăm majoritatea deputaților din Ardeal.

În Ardeal orașele și satele privilegiate, cu scaunele de odinioară s-au așezat și s-au așezat, aleg de două ori atîtia deputați cît aleg comitatele. Chiar cu votul universal deci noi nu vom putea alege în Ardeal de cît pînă la 20 deputați naționali români, dacă împărțirea cercurilor rămâne cea de acum. Dar' tot atîtia am putea alege și atunci *când s'ar unifica censul*, adică ar fi și pentru Ardeal același cens care e pentru Ungaria propriu zisă!

Tot așa stăm și în Ungaria. Votul universal nu ne va da nouă cercul Debreinului și nici al Seghedinului, ci vom avea și atunci ca românești aceleași cercuri cari românești sunt și acum. Diferința va fi, că numărul alegătorilor în ele, va fi mai mare, pînă la două, înțeles, ori și înzecit atît de mare ca acum.

Direcția în care trebuie să lucrăm noi nu este deci agitația cea mare care s'a început pe tema sufragiului universal fără nici o restricțiune, — pentru că rezultatul pînă se fie tocmai contrar: cu cît mai cu insistență îl cerem noi, cu atît mai târziu are să fie introdus în țara noastră, — ci are să fie aceea, să capacităm și convingem pe cei de la putere, că dispozițiuni extraordinare trecute în legi în detrimentul Românilor nu fac cînte cel de le aduc, și nu sunt chemate să atragă ci numai să instrăineze pe Români de către Unguri. Să convingem cercurile conducătoare magiare, că Românii din Ardeal, ca element bun în stat, nu merită dispozițiunile acestea extraordinare de desmoștenire, și să i facem ca la cea mai apropiată revizuire a legii electorale să *unifice censul* din Ardeal cu cel din Ungaria. Noi apoi prin această am câștigat aproape atîtă cât am câștigat prin introducerea votului universal. Câștigul cel adevărat l'am avut însă de la *noua arondare* a cercurilor de alegere, făcută și ea în mod just, așa, ca în viitor să nu mai alegea câte un orașel cu 2—5000 suflete un deputat, și un cerc electoral cu câte 100000 suflete tot numai un deputat, și anume, pentru aceea, pentru că orașelul e un cerc electoral, ear' cercul românesc

Aceea ce ne împedecă pe noi, Români, în manifestarea voinței poporului la alegeri este deci rîutatea cuprinsă în legea electorală ardelenă de la anul 1848, care a fost trecută într-o dată, încă cu înăsprirea, și în actuala lege electorală, adusă la anul 1874.

Că ascuțișul legii electorale din Ardeal, adusă la anul 1848, a fost îndreptat în contra Românilor, au recunoscut-o politicieni magiari de frunte, ca: *Tisza Kálmán, Irányi Dániel, Simonyi Ernő*, și alții, în dieta de la 1872, când s'a prezentat și discutat înăuntru un proiect de lege despre modificarea legilor electorale de la 1848, proiect în care au fost trecute toate restrîngerile cuprinse în legile de la 1848, Tisza Kálmán pe atunci șef de opoziție, a combătut într-o vorbire lungă proiectul de lege și în urmă a făcut propunere de respingere, motivată astfel:

„După ce proiectul de lege despre modificarea legilor electorale menține toate scăderile din legile electorale de pînă acum, și anume: lasă pentru Ardeal *censul nedrept*, în cea mai mare parte cu mult mai mare de cât cel din Ungaria; lasă tot acolo dispoziția, ca alegerea să se facă nu după cercuri ci după jurisdicțiuni; lasă apoi *această anomalie*, care există în Ardeal, cu privire la împărțirea dreptului de alegere, după ce câte-un oraș cu 2500 suflete trimite la dietă doi deputați, tot așa ca și comitatul care numără 200 mii de suflete, etc. etc.” tot atâtea gravamine cari erau ridicate și puteau să fie ridicate numai din partea Românilor, căci ei suferiau sub aceste scăderi!

Lasă că același Tisza Kálmán, peste doi ani ajuns la putere, ori aproape de putere, a pledat (la 1874) pentru votarea proiectului de lege în care se cuprindeau aceleași scăderi combătute de el la 1872, — fapt care ne arată *statornicia* în politica magiară, — dar' în cele din urmă acesta nu schimbă întru nimica celalalt fapt, că la 1872 un șef de opoziție a aflat că legea electorală în dispozițiile ei referitoare la Ardeal, nu e dreaptă, nu e umană, nu e bună pentru cei din Ardeal!

Clar și frumos s'a pronunțat în privința aceasta, tot la 1872, deputatul *Irányi Dániel*, șeful partidului independent, spunînd, că la aducerea legii electorale de la 1848 din partea dietei ardelene din Cluj, n'a contribuit, ca să fie rea, graba cea mare cu care a fost adusă, nu lipsa de date statistice, ci cu totul alte motive.

„Nu, domnilor, — zicea Irányi, — să mărturisim sincer, cu toate că suntem Magiari: acolo au jucat rol cu totul alte motive. S'a menținut organizarea jurisdicțională pentru că n'au voit ca aceea parte din populațiunea Ardealului, care e acolo în majoritate, să ajungă și la alegeri în majoritate. (Aprobări în stînga extremă.) Și acesta e ce și pentru astăzi, ba și pentru viitorul voește să mențină guvernul, voește să mențină partidul din dreapta. Ei bine, nu vedeți, că *pacificarea Românilor din Ardeal*, — dacă e posibilă, și eu am speranța că e posibilă, — e legată de condiția aceasta? (Aprobări în stînga extremă.) Dar' atît de micșor suțeti în cît, după ce ați instrăinat prin o

politică nefericită pe cei din Croația, vreți să perdeți și ocaziunea acesta care vi-se oferă pentru a câștiga pe Românii din Ardeal? Impăcarea naționalităților e după convingerea mea condiție de dezvoltare pacinică, pînă la condiție de viitoriu pentru Ungaria. Cine nu o simte acesta, sau nu lucră în acest înțeles, conced că pînă se fie bun Magiar, dar' nu e om luminat, nu e bărbat de stat!...”

Așa vorbeau în dietă înaintașii epigonilor de astăzi, cari cred că se pot răsuși deodată, cu Coróna, cu naționalitățile și chiar și cu străinătatea!

Dar' să mai cităm și din vorbirea lui *Simonyi Ernő*, alt corifeu al independentiștilor de pe acele vremi. Simonyi spunea, că nu pînă vota și aproba proiectul de lege, fiindcă intențiunea cuprinsă în el este aceea, ca *numărul naționalitate română din Ardeal să fie eschisă de la alegeri!*

„Eu cu privire la naționalități, — zicea Simonyi, — vreau să fie urmărită o politică deschisă. Tîn că nu ne este permis să le dăm ansă, fie și numai să presupună, dar' să se plîngă, că li-se face nedreptate. Pentru-că numai dacă nu le-am dat ansă la această, numai după ce i-am făcut egal îndreptățiri în tota privința, putem pretinde de la toți, ca să fie gata a face și ei toate serviciile cerute de unitatea patriei, și de integritatea teritorială a ei, cum gata suntem noi, și să-și împlinescă datorințele față de patrie toți, cum ni-le împlinim și noi.

Dacă sunt eu convins în conștiința mea, că n'au motiv de a se plînge, dar' vîd totuși că unul ori altul conspiră în contra integrității teritoriale, în contra unității ori în contra siguranței țării: cu mîna tare mă voiu apropia de el, și voiu căuta să înving cu fier aceea-ce cu mîna nu se pînă învinge! Să facem însă înăuntru dreptate naționalităților și ele își vor împlini datorințele față de patrie. Asta e politica mea. Dar' să le escamotăm pe căi lăturănice, să le escamotăm acoperindu-le?! Înăuntru vîlului cu care le acoperim e atît de transparent, în cît numai acela nu le vede care nu vrea să le vadă. Dar' unde voiți să ajungeți? Dacă voiți ca naționalitățile să ne fie amice, ați greșit lucrul, pentru-că le dați ansă să se plîngă, și încă cu dreptate. Aceea dîră nu veți putea spune, că *dispozițiile din legea aceasta împărțesc în mod egal de dreptul electoral pe Românii din Ardeal ca pe cei din Ungaria!* Dacă deci și de altădată veți fi așa de nedrepti față de ei, nu sunteți în drept a pretinde, ca ei să pînă la inimă interesele țării în tota privința, să apere țera și să jertfescă pentru ea, pentru-că una condiționează pe celelalte: *dacă le facem dreptate, putem să pretindem jertfe de la ei, ear' dacă nu le facem dreptate, ci nedreptate, nu putem pretinde de la ei să aducă jertfe patriei...*”

Ce vorbe frumoase și cuminti! Astăzi dacă s'ar încumeta un Ungur să vorbească astfel în dietă l'ar da afară conaționalii săi. Dar' adevărul tot adevăr rămîne, fie că-i place ori nu-i place majorității actualei diete ungarești. Și adevărul e acela pe care l'a proclamat deputatul Simonyi la 1872. Faceți înăuntru dreptate naționalităților

și apoi pretindeți de la ele să mîrgă mîna în mîna cu voi. Dar' a le desconsidera, a le despoia de drepturi, a le batjocori totdeauna și neconținut și totuși a cere ca să vă fie amice și ajutătoare în primejdie, este în contra legilor firești, este curată imposibilitate!

Dreptate să cerem deci să ni-se facă atunci când se va lua la revizuire actuala lege electorală, și anume așa ca să nu se mai stabilească pentru noi un fel de cens pentru alții altul, și așa, ca *cercurile de alegere să fie mai cu dreptate arondate*. Firește, accentuând neînterupt necesitatea introducerii sufragiului universal la alegeri, așa cum am făcut în trecut. Și că așa am făcut în trecut, vom arăta în articolul următoriu.

Situațiunea politică continuă a fi aceeași. Nici un eveniment deosebit nu s'a întîmplat în decursul zilelor de ieri și alaltăieri. S'a întîmplat totuși un lucru, ce rîde la inimă pe cei din fruntea coalițiunii, cari vor să dea vînt mișcării lor prin manifestări și demonstrațiuni de stradă. Căpitănelul suprem Rudnay din Budapesta a interzis conducătorii cu torțe (de burghezi și socialisti), ce erau să se facă azi sîră din incidentul marelui adunări pe la cale de coalițiunii, pe motiv că poliția nu dispune de forțe suficiente pentru a suprima eventualele conflicte sîngerose.

Serbările din Sibiu.

— Impresiile și părerile unui bucureștean. —

(Urmare).

O dimineță veselă și caldă, plină de lumină, de viață, de mișcare.

Prin cele mai departate strade ale liniștitului oraș e o animație neobișnuită. Pîlcuri, pîlcuri de omeni în haine de sărbătoare, femeile în rochi albe sau de color deschis, țersii dimprejur mulți sosiți din așezări în costume naționale, se îndreaptă spre parcul orașului, în fundul căruia se înalță falnică și măreță „Casa Națională”.

În această clădire, simplă, dar' de bun gust, ridicată cu banii Românilor, aici, acasă la dîșii au să ne primescă harnicii și neobișnuiții români de dincolo. Acolo vom avea multe de învățat noi cestia din România-liberă, cari de aproape jumătate de secol ne bucurăm de libertăți, de constituție, de atâtea și de atâtea...

Și dința inaugurală începe la oră 10; dar' încă de pe la șapte stradele sunt pline; din țera a mai sosit lume cu trenul de noapte, ear' grosul e așteptat astăzi după amiază. Se socotește, că vor fi în Sibiu peste 2000 din România și peste o mie din Austro-Ungaria, afară de țărînimea de prin prejur.

Pentru Sibiu asta înseamnă ca-și-cînd în București ar sosi într-o bună dimineță trei zeci de mii de străini și ar sta cel puțin patru zile în oraș.

Nu e dar' de mirare, că să fi fost oarecare desordine, că foarte mulți să fi rămas nemulțumiți, ba unii chiar mai pretențioși să se simțit ofensați că n'au fost destul de băgați în seamă. Acesta n'au dreptate. S'a făcut tot ce a fost omenește posibil, ca totă lumea să fie satisfăcută.

Dacă vre-un membru al comitetului organizator, fire mai nervos, s'ar fi exprimat cu oarecare violență față de reprezentanții de ai presei, lucrul e așezabil față de munca uriașă depusă, și unor asemenea mici inci-

dente nu ar fi trebuit presa noastră să acorde vre-o atențiune. Până și soroarele are pete...

Se apropie ora. O mare de capete se mișcă pe Bretter, prin aleile parcului dinaintea muzeului. Nu se aude vorbind de cât românește: pe ici pe colo câte o vorbă nemțescă, ear' de ungurește nici pomenită. Și doară mai bine de jumătate, sibienii sunt sași (peste 16.000) Români sunt 7000, unguri (cu ovrei cu tot) peste cinci mii. Sărbătorea, nu e vorbă e a Românilor, dar orașul e al Sașilor, și totuși astăzi ei sunt pe al doilea plan.

Acastă observație o fac unui ardelean cu care merg spre muzeu și el îmi răspunde: „Da, orașul e săsesc, dar Românii capătă teren. La 1200 aici erau numai Sași, căci ei au fundat satul lui Hermann, veniți tot mai de pe malurile Rinului. Acum ei abia trec de jumătate din populație. Așa s'a întâmplat în multe sate dimprejur... din săsești au devenit curat românești... Și am început să înghitim și sate ungurești. Suntem un neam mândăcios, frate! a dause veselel meu tovarăș frecându-și mâinile cu satisfacție. Și mie-mi creștea inima și reciteam în gând versul lui Alexandri:

Românul are șapte vieți
În pieptu-i de aramă.

Ședința plenară a „Asociațiunii” este solemnă și impunătoare. Peste 400 de persoane — în largul lor numai trei sute încăp — se grămădesc în eleganta sală festivă, luminată, veselă și decorată cu sobrietate și bun gust. În fund pe o scenă frumos împodobită stă comitetul Asociațiunii; ved pe bătrânul și simpaticul Șulțu, pe Lucaciu, pe Cosma, pe Vulcan, pe Diaconovich și alții. În sală în primele rânduri venerabili capi ai religiei, metropolitul Metianu din Sibiu, metropolitul greco-catolic Mihályi de la Blaj, alături cu persoanele oficiale; Sasul Thalmann, comitele comitatului Sibiu, primarul orașului, sas și el etc.

Se comentază mult prezența spanului, îmbrăcat în uniformă de magnat ungur, care se găsește acolo ca reprezentant al Imperatorului și din ordinul lui. (Nu! Din ordinul guvernului, ca reprezentant al ministrului de culte și instrucțiune publică, de resortul cărui se țin — muzeele! Red. „T. R.”). Fac și mai mare impresie vorbele cu care și începe Șulțu discursul. El citește răspunsul regelui (căci e regele Ungariei), la invitarea ce-i făcuse „Asociația” de a asista la inaugurarea muzeului. Pentru întâia-ori de la dualism se adresează Franț-Iosef direct poporului român și încă în termenii cordiali pe cari i-au reprodus toate ziarele.

Se mai petrece încă un incident de senzație. Răspunsul împăratului e citit în traducere românească fără a se citi mai înainte textul original în limba statului (ungurește), lucru ne mai pomenit, zic frații noștri de acolo. Dar' lucru trece neabătut de sémă de autoritățile magiare, cum au trecut și atâtea altele în cursul acestei săptămâni.

Cei mai mulți atribuiau această neobișnuită toleranță a Ungurilor stării aprôpe

anarhice în care se găsește monarchia. Pote Fejervary vrea să sparie pe kossuthiști cu spectrul naționalităților. Mai știți minune.

Șulțu și continuă interesanta cuvântare, prin care dă sémă de activitatea Asociațiunii de la ședința de anul trecut, ținută în Banat. Aplaudăm cu totă inima la auzul progreselor făcute de Asociație și a amenunțelor privitoare la clădirea muzeului și a catedralei metropolitane. Noi cei din România ne uităm unul la altul, duși de același gând. „Ore la noi s'ar fi putut face atâtea?” Și ne e cam rușine. Și sunt mulți de ai noștri în sală: Gr. Ștefănescu, Dr. Istrati, Iorga, Antonescu, Burileanu, Dr. Tomescu, Dr. Angelescu, Sihleanu, Ianculescu, Onciu, ca să nu pomenesc de cât pe profesorii universitari...

Sună ora 12. Cu o esatitate nemțescă presidential ridică ședința și invită persoanele oficiale și publicul invitat să viziteze sălile muzeului istoric și etnografic. Urmăm cu toți pe simpaticul Partenie Cosma, care dimpreună cu soția și cu fiicele sale, admirabil secundat de dl Diaconovich, directorul expozițiunii, fac onorurile casei.

Expoziția ocupă nu numai sălile de sus ale noului muzeu, dar și câteva săli din frumosa sa clădire de alături: Școala superioară de fete a Asociațiunii. Acolo sunt adunate obiecte prețioase pentru istoria noastră: documente vechi, cărți bisericești, icône, amintiri istorice. Acolo ni-se vorbește de Lazăr, de Șaguna, de Bănuțiu, de Micu, de Șincai, de alăfia și de alăfia. Sunt tesauri adunate de pretutindenea, pentru câteva zile pentru ochii lacomi ai cercetătorilor.

Sălile muzeului sunt rinduite să rămână des-hise în permanență, ca icônă a vieții Românilor din Austro-Ungaria. Aci expoziția e numai etnografică: prin această organizatorii au înțeles să înfățișeze viața poporului român așa cum trăiește el în casa lui. De aceea nu vedem reprezentată aici industria mare, nici agricultura, nici economia vitelor, cu cari totuși Românii de dincolo se înflecănesc de minune, acolo sunt espuse numai rólele industriei casnice, acele minunate produse ale gustului firesc și ale îndrăgii țării. Părechea a femeii române, pernele, păturile cari es din degetele de zina ale țărâncelor noastre și cari fac admirațiunea lumii întregi.

Și toate aceste frumuseți ni-le arată cu o neobosită bunăvoință dâna Cosma ajutată de celelalte dâzne din comitet, cari zile întregi au stat neclintite la locul lor, dând explicațiuni și călăuzind pe numeroșii vizitatori. (Va urma).

„Asociațiunea”

Convocare.

P. T. domni membri ai „Asociațiunii” pentru literatura română și cultura poporului român și toți iubitorii de cultura poporului român sunt prin acésea invitați a participa la adunarea generală a despărțământului „Murăș-Oșorheiu” ce se va ține în biserica

din comuna Bardoș în 15 Octobrie st. n. 1905 după amiază la 3 ore cu următorul program:

1. Deschiderea adunării prin president.
2. Raportul secretariului despre activitatea despărțământului de la ultima adunare generală.
3. Raportul casariului.
4. Raportul bibliotecariului.
5. Alegerea a două (2) comisii:
 - a) pentru cenzurarea rapórtelor de sub nr. 2, 3 și 4.
 - b) pentru încasarea taxelor de la membrii vechi și pentru înscrierea de membrii noi.
6. Rapórtelile comisiunilor de sub a și b.
7. Citirea eventualelor disertațiuni.
8. Statorirea bugetului.
9. Închiderea adunării generale.

Din ședința comitetului despărțământului XXIV.

Murăș-Oșorheiu, 26 Iunie 1905.

Dr. Enea Draia

president.

Stefan Rusu

secretariu.

NOUȚĂȚI

Onomastica Maieștii Sale.

Astăzi fiind ziua onomastică a Maieștii Sale Împăratului și rege al nostru *Francisc Iosif I*, s'a oficiat în toate bisericile serviciu divin.

În biserica noastră din suburbiul iosefin de aici serviciu divin pentru îndelunga viață și sănătate a Maieștii Sale l'a oficiat Escelenția Sa Înalt-preasfințitul domn arhiepiscop și metropolit al nostru *Ioan*, asistând Preacuvioșia Sa dnul archimandrit, vicariu arhiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, asesorii consistoriali, elevii seminarului „Andreian” în frunte cu corpul profesoral, elevele școlii civile de fete a „Asociațiunii”, conduse de profesorele și profesorii lor, și alt public.

Principele Bulgariei la regele Carol. Se telegrafază din București: Conform știrilor private venite din Sofia, în cercurile de curte de acolo se susține, că principele Ferdinand al Bulgariei va vizita în Martie următor pe Regele României Carol. Sub raportul prezentei politice și în relațiile cu Grecia este această știre de însemnătate simpatomatică.

Răsplată pentru încheierea păcii. Se raportează din Petersburg că țarul a conferit lui Witte titlul și rangul de conte, ca recunoștință pentru meritele ce și-le-a câștigat prin încheierea păcii cu Japonia. — Ear' d'n Berlin Agența Wolff raportează că împăratul Germaniei a conferit lui Witte ordul „vulturul roșu” cu crucea mare și cu lanțul. Cel mai înalt grad al acestui ord, pe care împăratul l'a predat însuși lui Witte în Roxinten.

Un consul grec compromis. Din Belgrad se anunță, că în Salonica a fost arestată o greacă, care servia ca mijlocitoare între bandele grecești din Macedonia și între consulul grec din Salonica. În posesiunea acestei femei s'au găsit scrisori foarte compromițătoare pentru consulul grec.

Mandatul fostului ministru Nyiri. Cur'a a s'atut orice procedură în afacerea alegerii de deputat a fostului ministru Nyiri în cercul II al Budapestei, pentru că Nyiri în decursul investigației acestei alegeri a abuzat de mandat. Cheltuielile de investigație în sumă de 14,084 corône au să le plătească cei cari au dat petiție contra mandatului lui Nyiri. Advocații, cari au avut parte activă în această afacere 5 la număr, Curia le-a judecat onorarii grase, în sume de 4750—5900 corôre; fie-care parte are să-și plătească pe advocații săi. Astfel cheltuielile totale ale acestei petiții sunt de peste 30.000 corône.

Procesul lui Ugron pentru falimentul casei s'ecuești de păstrare s'a terminat. Vineri înaintea tribunalului din Ofiorheiu s'ecuesc. Ugron a fost condamnat pentru faliment fraudulos produs prin conducere neregulată la 3000 corône pedepză în bani, care se pôte schimba în 5 luni închisôră, precum și la plătea speselor de proces în sumă de 10.500 corône, cari însă au fost declarate deocamdată neîncasabile. Ceilalți 10 acuești au fost achitați. Ugron a apelat, acuzându-l pe procurorul.

Ordiinațiune ministerială. De curând s'a trimis tuturor municipiilor o ordinațiune ministerială, prin care se conședa înlocuitorii născuți în 1882 căsătoria după 1 Ianuarie 1906 fără a mai cere permise de la autoritățile militare, de-că d'n cauza stării de război n'au putut fi asentați în primăvara anului curent.

Gônă împotriva colorilor naționale române și sërbe. Vicecomitele comitatului Timișorei *Ioanovits* a dat un ordin că toți pro-opretorii, ca să opră-că țărânilor români purtarea tricoului român și sërbi să-l póră pe vestiminte de sərbătore. Posturile de gendarmi au fost înștiințate, că de aci înainte vor puté lua și cu forța tricoulul național de pe vestimintele țărânilor noștri.

Pentru catedrală. La colecta pentru zidirea catedralei au intrat de la parohia Bârsău (tractul Deva), următoarele contribuții: Mariș Petru 2 corône, ear' Filimon Ion, Păcurariu Micaveiu, Păcurariu Nicola cantor, Vorobia Ion și Kresmar Ion câte 1 cor. În total 8 corône.

Încăierări. La Brünn au avut loc două încăierări sângeroase între Germanii și Cehii pentru universitatea ce se aregă. Unul es un învinșat în Brünn. Câteva sute de ômeni au fost răniți. Profesorul Wolfner a fost rănit așa de grav la un ochi în cât medicii au trebuit să-i scotă ochiul.

Portretul Drului D. P. Barciuanu. Pentru procurarea chipului în ulya al mult regretatului Dr. D. P. Barciuanu, fost vicepresident al „Uniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” au mai dăruit: Vasilie Aldea, senator magistral (Sebeș-său), George Lupu, paroch și dna Valeria Lupu n. Decianu, preotăsa (Ordiș), de care câte 1 cor.

Erupția Vezuului. Vezuul a erupt și activitatea lui e tot mai vehementă. Din craterul mare se ridică la 300 metri materile arzătoare, cu bubuturi de tunet. Din crater mai ese cenușă negă. S'a format și un crater nou, din care esă lavă ferbinte.

FOIȘORĂ

O revoluție românească sufocată.

(Fine.)

Dar' să ne întorcem la scrisorile călătorului nostru. Tot el ne spune, că Wesselényi era cunoscut ca om rabi, despot mare, care știind ce l' urmăză pentru gura sa prea slobodă, și-a fost predat întrêga avere neamurilor mai apropiate, cu contract fals, pentru-ca să nu-i pótă fi confiscată averea. El apoi avea de gând să fugă în America, pentru a scăpa de pedepșă.

Ce privește partidele politice din Ardeal, — omul nostru spune că imperialiștii erau slabi de tot. N'aveau conducători destul de buni. Conducătorii pe cari îi aveau făceau lucruri compromițătoare, cari disgustau și împedecau pe cei corecți de a intra în partid. Opoziția în schimb era puternică, pentru-că în fruntea ei se aflau toți magnații. Ca pildă despre modul de gândire al magnaților ardeleni ne spune călătorul, că după ce deputații comitatului Hunedóra au decis să se alătore la partidul împărațesc: un anume *Lukács Farkas* ar fi esolat, că dacă ar ști că co-

pții lui astfel vor cogeta, ca acești domni din comitatul Hunedórei, i-ar omorî cu mâna sa proprie! Și atunci nevasta sa, care se afla în stare binecuvântată, l-a mângaiat cu următoarele cuvinte: „Nu te teme Farkas! Nu astfel de copii am să-ți fac eu!” Vorbe cari firește, și-au făcut cursul prin întreg Ardealul, drept mărturie despre cumințenia și patriotismul femeii lui *Lukács Farkas*.

Dieta din Ardeal, ne spune anonimul călătoru că era isvor de câștig pe séma nemșilor scăpătați. Zice, că dacă ar lua cineva în mână catalogul dietei, s'ar convinge, că tot al zecelea membru al dietei nu are venit anual nici de 100 fl. Sunt apoi și de aceia cari n'au absolut nimica. Vin la dietă fără haine, numai în sdrênțe. Natural, că acestia ar dorî apoi să tot fie dietă, pentru că tot la șase săptămâni primesc 100 fl. diurne din cassa provincială. Și prinde bine suma această acelor cari acasă n'au nimica, și cari într'un an întreg nu vedă atâtea bani. Mai sunt apoi și astfel da comitate, cari plătesc separat câte 2 fl. la zi diurne pentru deputați lor. Din diurnele primite ômenii își cumpără haine și se fac cavaleri, mai pun apoi și la o parte pe când merg acasă, și astfel, pentru ômenii acestia dieta e cel mai bun secret. Dar' ômenii acestia formeză „opoziția”. Și omul no-

stru o numește opoziție „năimită”, fiind-că magnații cei avuți, conducătorii opoziției, îi țin cu mâncare și beutură, sub întreaga durată a dietei, pe acești ômeni de convingeri, cari prin urmare sunt datori să facă opoziție guvernului. Magnații cei mai avuți nici nu încasau diurnele ce le competau, ci le împărțeau întră „adicii” mai sërari, cărora și de aici le mai picura câte ceva.

O fracțiune mică a opoziției o formau *ultraștii*, sau *demagogii*. Idealul acestor politicieni era, să facă din Ardeal o Elveție, un stat *republican*. Dar' pentru a pune planul în executare, ômenilor (de altcum forte puțin) le lipsiau numai următoarele lucruri: putere, bani, pricepere și solidaritate. De aceea, nici nu prea vorbeau în public despre ideile și tendințele lor, de cât numai în cercuri mai restrinse, intime.

Adevărata opoziție o formau aceia, cari reclamau pe séma țerii drepturile vechi avute. Un guvern legal pentru Transilvania, asta era cererea lor, și cererea era justă și legală. De aceea, opoziția se afla pe terenul legalității în zilele acelea. Tot opoziția această a trecut în programul ei politic și uniunea Ardelului cu Ungaria, pentru-că credința generală era, că după ce în Ungaria este avuție multă și îmbelșugare mare, cum se vor uni

Ardelenă cu cei din Ungaria au să devină, și ei tot așa de avuți ca Ungareni. Și aici anonimul nostru, — că *Ardelenii* n'ar puté face măgărie mai mare, de cât uniunea cu Ungaria, pentru-că favorul din uniunea această ar căde numai asupra Ungariei, ear' Ardealul n'ar scara alta de cât perdere. Pe atunci, pe la anul 1837 ideea uniunii Ardelului cu Ungaria nu era destul de dezvoltată, destul de cōptă, pentru a puté fi pusă în executare. De altă parte opoziția din Ardeal cerea prea multe favoruri de la Ungaria, și astfel de favoruri pe cari Ungaria nu le putea acorda.

Intră politicienii din Ardeal și cei din Ungaria esista tocmai pe atunci o recădă mare, provocată de următorea înprejurare: O delegațiune mersese din Ardeal la Pojon, unde se ținea dieta Ungariei, și de acolo la Viena, pentru a vorbi cu împăratul Ferdinand în chestia uniunii. Împăratul nu i-a primit pe Ardeleni în audiență. Au venit îndărăt la Pojon, și aci au ținut conferență cu deputații dietei ungare, pentru a stabili, că acum e de făcut. În conferența această un ardelen de renume și de mare învățătură a început să și spună vederile așa de pe larg și în mod atât de plătisitor, în cât cei mai mulți dintre cei de față au început să — cașt...

Magazin de bombe într'un spital. Conform unor telegrame din Constantinopol poliția fiind Sâmbătă perchiștie în spitalul austriac din Constantinopol a găsit peste 40 kilograme de melinit, mulțime de bombe gata și material pentru fabricarea de bombe. S'a constatat că toate acestea le-a dus în pivnițele spitalului (pe ascuns) portarul și fiica sa (armeni).

Colera. În provinciile vestice ale Rusiei s-au constatat în mod oficial, în timpul de la 21 până în 27 Septembrie, 47 cazuri de coleră, dintr-un număr de 25 s'au stinsit cu moarte. — Ear conform unei știri date de „Magyar Tsvirai-Iroda“, un călătoriu ce se arease la gara Breslau în trenul ce venia de la Berna pe linia Casovia—Oderberg, în apropiere de gara Oderberg s'a bolnavit într-o simptome de coleră. Bolnavul a fost dat jos din tren și dus în lazaret, ear' călătorii din acel vagon au fost internați în secția de observație.

Eu vai și amar de Roosevelt. O societate antialcoolică din New York, formată numai din femei, zilele acestea a provocat pe Roosevelt, președintele Statelor-Unite, să răspundă. Adevărat e, că de la un fabricant de bere a căpătat în cinste 60 sticle de bere? Ear dacă e adevărat, atunci se se justifică, că spre ce scop a folosit berea, căci altcum numai se-și are se-și mulțumescă pentru urmări. — Roosevelt n'a dat până acum nici un răspuns coconelor; probabil că-și caută mai întâi avocat care se-l apele.

Petiția milionară — în școala poporală publică. La o școală poporală din New York, încercată mai ales de copiii imigranților germani, italieni și poloni, e înmatriculată o fetiță cu zestre de 250 milioane de cor. Într-o zi mama fetei, veduva Clarence Mackay, ea de ce și a dat copilă la școala publică și încă la o școală așă de rănd, a răspuns, că mai bine li-se șede copiii de milionari să umble la școle publice și să le sprigănescă, de cât tot numai în pensionate private.

Profesor de universitate osândit la moarte. Telegramă din Petersburg raportează că tribunalul din Ecaterinoslav a osândit la moarte prin strangulare pe profesorul de universitate Tacheroglo și că sentința s'a executat de-a. Crima profesorului fusese un atentat asupra unui locotenent de gendarmi, căruia însă atentatul nu i-a făcut nici o stricătură.

Abolirea și libertățile publice. Apoi un din Rusia au și nobile trezute congrese în Moscova, spre a discuta cesiunii ce se fac de apicultură. Într-o astfel de înșă — ea semă caracteristică despre dispoziția publică — au trecut și la discutarea stărilor publice și au votat o rezoluțiune de cuprins: „că fără libertatea cuvântului, a întrunirilor și libertatea religioasă, dezvoltarea apiculturii e imposibilă“.

Pagubele cauzate de turburările din Baku. Turburările înscenate de lucrătorii din Baku în zilele trecute — turburări care noi acum nu sunt deplin suprimate — au cauzat enorme pagube atât statului, cât și multor firme comerciale, ne mai vorbind de pierderile populațiunii de jos. Astfel, conform rapoartelor oficiale sonde la Petersburg, au bancrotat până acum 40 comercianți turci, 50 armeni, 5 ruși și 2 gruzi, ear' proprietarii lor au pierdut 3500 lavore,

Unul **Vay János**, a mers ceva chiar și mai departe, pentru-că a adormit și a început să scriască cu putere, în cât oratorul a trebuit să stea în loc cu vorbirea chilometrică. Ear rîs humoric a izbucnit în sală, atât de puternic, încât **Vay János** s'a deșteptat din somn, a scos batista din busunar și-a pus-o în aplicare earăși cu sgîmhot; ear' în urmă înjurând una bună pentru acesta conturbare, a părăsit sala în mod demonstrativ.

Exemplul dat l'au urmat și alții. Unul după altul au părăsit sala cei din Ungaria. Ardeleanii au luat de ofensă faptul acesta, și au întrerupt tratările cu cei din Ungaria în chestia uniunii, — pentru-ca unsprezece ani mai înainte se făcă uniunea fără a se mai înțelege mult asupra modalităților și asupra condițiilor de unire.

Apoi e ce a scos profesorul Wertheimer din școlile anonimului călător, și cum am spus e mare păcat că nu s'a publicat cu primul înțeles al scrierilor aflate, în cari sigur că s'au vor mai afla lucruri însemnate și de interes pentru noi Români. Ori doră tot mai pentru aceasta nu se publică scrierile în întregime, și nici nu ni-se spune că unde se găsesc.

aprinse de turbulenți și secate de petrol prin foc. Paguba erariului e 31 milioane de ruble. Intrăgă paguba statului rusec în urma acelor turburări e de 50 milioane de ruble.

PARTEA LITERARĂ.

Monografia comunei Galați (lângă Făgăraș).

(Compusă de Nicolae Aron, paroch gr. or.)

(Urmare.)

2. **Ionul Tomoei**, a funcționat din anul 1841—1847, în care timp a fost zidită biserica noastră din Galați, sfințită de Andrei Șaguna la 1852.

3. **Ioan Comșa**, a funcționat din anul 1847—1852, în care timp s'a înstrăinat casa parochială.

4. **Ioan Tănase**, poreclit „Tincul“ a funcționat din anul 1852—1856, în care timp și-a clădit luiși casă de piatră, și aducând o grindă grosă de stejar din pădurea comunală, a căzut și s'a vătămă.

5. **Toma Cojocariu**, a funcționat din anul 1856—1860, în care timp s'a zidit școala confes. din Galați.

6. **Ioan Marhao**, tatăl învățătorului, Petru Marhao și alui Ioan Marhao, fost colector, a funcționat din anul 1860—1862.

7. **Aron Lazar**, a funcționat din anul 1862—1864.

8. **George Marcu**, a funcționat din anul 1864—1866.

9. **Ioan Moise Stiniguța**, a funcționat din anul 1866—1868.

10. **Ioan Cojocariu**, a funcționat din anul 1868—1870, în care timp aflându-l tribunalul din Ibașfalău vinovat pentru înstrăinare de bani comunali, pôte nu din vina lui, o umbră de bănuială a fost și asupra notarului comunal **Ioan Grozea**; după ședere de un an în temniță grea preventivă în Ibașfalău, bolnăvindu-se, tatăl meu **Ioan Aron**, l-a adus din temniță primăvara greu bolnav și pe drum a murit, îngropându-l apoi rudeniile cu mare plâns și jale în satul Galați, pe care la servit.

11. **Achim Păcală**, a funcționat din anul 1870—1872.

12. **Ioan Dugăș**, poreclit „Nică“ a funcționat din anul 1872—1874.

13. **George Păcală**, a funcționat din anul 1874—1884, zece ani de zile, în care timp s'a turnat clopotul cel mare la Brașov în anul 1875; apoi s'a făcut drumul de țără, tăindu-se rîpa Șușului.

14. **Gregoriu Aron**, a funcționat din anul 1884—1893 — nouă ani de zile.

15. **Petru Schiopu**, a funcționat din anul 1893—1904 — 11 ani de zile și astăzi tot dinsul e primariu.

Sub primăria lui **George Păcală**, **Gregoriu Aron** și **Petru Schiopu**, s'a purtat mare proces de hotar, atât cu Șorșul, cât și cu Felmerul, care proces s'a finalizat cu pierderea comunei Galați, pe care a costat-o la 5000 de floreni (10.000 corone), solviți advocaților **Benedek Gyula** din Făgăraș și **Iosif Miller** din Sighișoara.

Despre momentele mai de însemnătate din aceste procese ale comunei Galați cu comunele vecine Șorșul mare și Felmer, las se urmeze descrierea următoare a învățătorului pensionat **Petru Marhao** din Galați, care ca cassariu comunal în Galați pe timpul proceselor știe cum au decurs lucrurile:

„In 1 și 2 Maiu 1885 s'a călcat granița de hotar la pământul de proces cu comuna Șorș. Comuna Galați a arătat granița: de la movilele din deal la **Boholț** a mers la movila de lângă drum ce merge în Șorș, din sus de drum către răsărit și de acolo în jos pe după rîpa făgetului în vale; apoi din vale pe la capul poenei mari și oblu la **Felmer**.“

Comuna Șorș a arătat granița: de la cruce pe fața stînei în jos până în vale; apoi a eșit pe fața văii lungi la movila.

Suprafața pământului de proces dă mărimea, după măsura inginerilor de 375 jugere catastrale.

a) Comisiunea cu Șorșul din 10, 11, 12 și 13 August 1885 cu județul **Bisztray**, a ascultat martorii.

Comisiunea cu Șorșul din 12—13 Septembrie 1886, de la tribunalul din Ibașfalău a ascultat martorii.

b) Procesul cu comuna Șorș s'a continuat din 1885—1890, în care timp primariul comunei Șorș, anume: **Iohann Schuster** a rugat mai de multe-ori pe comitetul comunal din Galați, ca să facă pace cu hotarul, se nu mai facă cheltuică și bani la advocați, că dinsul s'a înțeles cu comitetul și cu sâtenii să facă pace și comuna Galați din pământul cu pricina se ia o parte, anume: de la movila din fața văii lungi se trecă linia oblu la cruce în deal de către **Boholț**, și Șorșul sau Galați să numai pretindă una de la cealaltă nici un fel de spese, sau despăgubire.

Comitetul cu locuitorii din Galați nu s'au învoit la pace, cugetând că vor câștiga procesul, dar' a pierdut procesul; apoi a pierdut pământul cel câștiga pe calea păcii de vre-o 100 jugere — și spese de proces și despăgubire 5000 floreni (10.000 corone).

c) In anul 1894 s'a șters dreptul de regale, adeocă crăsmăritul de la comune și de la familiile nobile (boernale) și venitul drepturilor acestora prin o lege adusă de guvern l'a luat statul și statul a despăgubit fie-care comună cu bani.

(Va urma.)

A XV-a esposiție de vite

aranjată de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului“.

(Fine.)

2. Nu este iertat a funcționa nimenia ca juror, când este vorba de vitele proprii sau de ale rudeniilor mai deaprobe.

3. Juriul ia în primire lista generală a vitelor espuse, examinează pe rînd și cu deosebită luare aminte fie-care vită și apoi se consultă asupra premiei, înțelegîndu-se ca publicul și esponentii să nu înfrîurescă cătuși mai puțin asupra hotărîrilor de luat.

4. In ședința, ce urmăze examinarii vitelor, membrii juriului se consultă din nou și se pronunță, dovedind îndreptățirea propunerilor și apoi hotărînd cu majoritate absolută din voturi.

Președintele votează întotdeauna. La caz de voturi egale decide soția.

Asupra fie-cărei premii se votează deosebit.

5. Esponentii de premiat se petrec în o listă separată, care, odată stabilită, se subserie de președint și secretariu, precum și de alți doi membri ai juriului.

6. Împărțirea premiilor urmăze a se face în mod sîrbătoresc, ținîndu-se mai înainte o vorbire în prezența juriului și comitetului aranjator, a esponentilor și publicului întrunit.

Esponentii premiați udeveresc primirea banilor prin subscrierea numelui în rubrica: „Adeveresc primirea în regulă a premiei“.

7. Secretarul juriului se înșerează a compune un raport special asupra esposiției și premiilor. Raportul subscris de președintele și secretarul juriului se păstrează în arhiva reuniunii.

III. Dispozițiunile de premiare.

A. In general.

1. Scopul esposiției este mai ales a urni și încuragea adevărata propășire în economia vitelor. Drept aceea, în privire se va lua nu atât intențiunea vădită de a străluci cu vite de paradă, ci mai cu seamă buna chibzuire în alegerea vitelor de prăsilă, hărnicia și inteligența dovedită în realizarea scopului urmărit.

2. Prin urmare vitele, altcum defectuoase încâtva, se pot premia în rînd cu vitele ore cum desăvîrșite. Intervenind împrejurările de mai sus, chiar și înțietate se va da vitelor de a doua mîna. Dar' nici măcar în totală lipsă de alte mai bune nu este iertat a premia vite hotărît rele sau avînd scaderi însemnate.

3. Astfel, dacă cutare grupă nu cuprinde îndestule vite vrednice de premiat, premiile ce ar prisosi se pot destina pentru o altă grupă. Premiile, cari din una ori altă cauză nu s'ar fi împărțit, se înapoiază reuniunii.

4. Aceia, cari au prăsit ei înșiși vitele vor avî înțietate față cu aceia, cari au espus vite prăsite de altcineva.

N'menea nu pôte fi premiat, care n'a ținut vite în grăia sa proprie, an cel puțin.

5. Aceiași esponent nu pôte dobîndi decât un singur premiu în aceeași grupă.

Față cu cel premiat în cutare grupă, concurenții din altă grupă au înțietate, presupunînd, că vitele lor sunt deopotrivă.

B. In special.

I. Bovine (viței, vaci, tauri)

1. Ca vrednice de premiat se consideră mai ales bovinele, cari întrunesc în mare măsură însușirile vitelor mari, puternice, frumoase la trup, blînde, lăptose, bune de prăsilă și de îngrășat.

Față cu vitele corcite se va da înțietate vitelor de rasă curată.

2. Intre scaderile, cari nu îngăduie premierea, se numără: trup bolnăvicios, murdar, cum și scaderi, care supără vederea (d. e. un corn rupt, un mers prost, rane urite etc.)

3. Ca semne de lapte mult se consideră trup prelungit, piept larg și fole șerpuit de vine grose; uger plin și mare, nu prea cărnos, nici prea gros, înzestrat cu păr scurt și môle și avînd 4 țite moi, deopotrivă de mari; piele molatică, păr subțire și privire blîndă.

4. Ca bune de îngrășat sunt a se considera mai ales vitele trunchioase, cu capul mic, oșe subțiri, piept larg și cărnos, șolduri îndepărtate, cîpsă lătară, piele mișcătoasă, păr môle.

5. Ca bune de muncă se consideră mai cu seamă vitele oșose, cu picioare cam lungi, piet larg și rotunzit, șolduri puternice, coapte sîntătoare, mers vioiu și regulat.

II. Oi.

1. Înțietate se cuvine mai ales oilor mari, cărnose, lăptose și bogate în lînă frumoză și subțire, môle și lungă, deasemenea se cuvine înțietate oilor de soiu vestit și însoțite de miei cu blană aleasă.

2. Rassa țigale și stogoșe se preferă rasei bărsane (țurcane).

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“, ținută la Sibiu, în 19 Septembrie n. 1905.

Pant. Lucaș
president.

Victor Tordășianu
secretariu.

Cărți și reviste.

Calendarul pe anul comunal de la **Christos 1906**. Calendarul au o importanță mare în viața noastră culturală. Elă duc și azi o hărță sufletească jinduită de toți cei cari își dau seamă, că trebuie să trăim ca oameni adevărați. Așa era și înainte cu aproape o sută de ani. Intemeetorul prosei în Moldova, **C. Negruzzi**, zice, că „pe când uitam că avem și noi o limbă, când literatura română era la darea sufletului, căți-va boeri ședeau triști și jeleau pierderea limbei, uitându-se cu dor spre Buda sau Brașov, de unde le veneau pe tot anul calendare cu poezii la sfîrșit“, și apoi laudă pe tatăl său cu drept cuvînt, pentru-că „nu șeșea nici un calendar care se nu l' aiibă el înainte“. In jurul anilor 50 a veacului trecut scoteau calendare și **M. Cogălniceanu** și **V. Aleandru**. Și aceste cărțile au pus o pîră la temelia dezvoltării noastre, și vor mai pune.

Așa fiind, materialul literar al unui calendar trebuie ales cu cea mai mare îngrijire și pricepere. Astei condițiuni satisface calendarul oficial al arhiepiscopiei noastre, care a ajuns anul al 55-lea al existenței sale.

După un bogat material strict calendaristic urmăze șematismul bisericeii noastre, apoi evidență folositoare pentru oficiile parohiale, protopresbiterale, pentru clerici și învățători. După acestea începe partea literară. Aici învățătorul **Iosif Stoica** scrie despre „fondul de pensune regnicole învățătoresc“ creat în 1874 și arată, cum pot fi primiți învățătorii la acest fond, când pot primi pensune anuală și cum se face ajutorarea veduvelor și a orfanilor învățătoresci. Urmăze trei poezii ale celui mai bun cîntăreț ardelen de astăzi, care trăește la noi, ale lui **Oct. Goga**. Sunt: **Dascălul**, **Dascălița** și **Plugarii**, cari toți străjuesc „altarul nădejdi noastre de mai bine“. Apoi o schiță „Spovedanie“ a aceluiași scriitor, căruia și dujmannii lui literari i-au recunoscut talentul, și care e **C. Sandu-Aldea**. Se mai dau frumoase poezii de **G. Coșbuc**, **Maria Popovici** și **Ecaterina Pitiș**. Se reproduc două capitole din instructiva carte despre „Iconografie“ de **Dr. M. E. Cristea**, apoi nește zicători populare tăluite de **G. Coșbuc** și altele. La capitolul despre „Economie“ se vorbește despre curțile țărănești și despre curățenia, ce trebuie să fie în ele.

Și numai din această schițare se pôte vedea cât de bogat, variat și instructiv e acest calendar, pe care îl recomandăm atenției tuturor cititorilor și iubitorilor de carte românească.

Nr. 436 1905.

[241] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea parohiei Cheia-Rimețului, protopresbiteratul Alba-Iulia, se escrie pentru a doua-ora concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate în căla B pentru întregirea de la stat a venitelor preoțești.

Concurenții și vor înainta petițiunile cu toate documentele recerute subsemnatului oficiu în termenul susindicat și se pot prezenta înaintea alegătorilor, conform prescrișelor reglementare spre a cânta respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiterat gr. or. în conțelegere cu comitetul parohial local.

Alba-Iulia, 16 Septembrie 1905.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 413 1905.

[239] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh în comuna bisericăscă de clasa a II a Paloș, din protopresbiteratul tractului Cohalm, se publică concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele fasonate cu ocaziunea întregirii dotațiunei preoțești din partea statului.

Doritorii a ocupa acest post de paroh, se așternă petițiunile concursuale provăzute cu documentele prescise de legile în vigoare subșcrișului oficiu protopresbiterat în Sighișoara (Segesvár) în termenul convenit și a se prezenta înaintea alegătorilor în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Sighișoara, 17 Septembrie 1905 v.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al tractului Cohalm, în conțelegere cu comitetul parohial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter, ca adm.

Sz. 3698 1905.

[230] 2—2

Pályázati hirdetés.

Szebenvármegye nagydísznódi járásához tartozó Felek községben megüresedett jegyzői állásra pályázatot nyitok és felhívom pályázni óhajtokat, hogy a minősítettségüket, eddigi alkalmzatásukat, erkölcsi magaviseletüket és életkorukat feltüntetve okmányokkal felszerelt, valamint a nyelvismertetükre vonatkozó adatokat tartalmazó, pályázati kérvényüket hozzám legkésőbbben 1895. évi október hó 7-éig nyújtsák be. Az állás a községszervezési szabály rendeletben illetve az 1904. évi XI. t. cz. ben megállapított illetményekkel van javadalmazva. — A román nyelvnek szóval és írásban bírása feltétlenül szükséges.

Nagydisznód, 1905. évi szeptember hó 21-én.

Schieb Viktor
főszolgabíró.

Nr. 421 1905

[232] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea postului I de învățătoriu la școala noastră din Mihalțiu se escrie concurs cu termen de 15 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: 600 cor. din repartițiune, cuartir, lemne de foc și grădină.

Cereri se vor înainta subsemnatului oficiu, în termenul susindicat, îndatorat fiind cel ales a instrui pe elevi în cântările bise ricești și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Cuincuenalul se va computa numai după anii serviți la școala din această comună.

Oficiul protopresbiterat al Albei Iulia în conțelegere cu comitetul parohial.

Alba-Iulia, 3 Septembrie 1905.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Pe timpul secetei din vara trecută abnormală a fost earăși singură în întregă Ungaria

Prima plantație pentru nobilitarea viței de pe Târnave

(Proprietar: Fr. Caspari, Mediaș 67, Ardeal) care a udat vițele sale cu cantitatea enormă de apă de 5 milioane litri pe zi; este deci singura firmă, care poate lăsa vițe frumoase și în toate privințele (84) 1—47 neescepționabile.

Catalog ilustrat cu numeroase scrisori de recunoștință gratis.

Pentru cancelaria comunală din Poiana (comitatul Szeben) se caută urgent un

adiunct notarial

care va fi aplicat provisor și pe timp nehotărât, cu o remunerație lunară de 70 corone. Sunt preferiți cei cu praxă notarială și cei cu diplomă de notariu.

Reflecții se se însinue cel mult până în 8 l. c. st. n.

Ioan Bozdog m. p. **George Bărbat m. p.**
primariu. notariu.

Nr. 127 1905

[228] 3—3

Concurs

Se publică concurs pentru postul vacant de învățătoriu în parohia Nucșoara din tractul Hațegului cu termen de 20 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: salariu anual de 600 corone, cuartir și lemne de foc.

Concurenții se și trimită cererile lor cu documentele recerute la subsemnatul oficiu protopresbiterat.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al Hațegului în conțelegere cu comitetul parohial. Hațeg, în 6 Septembrie 1905.

Titu V. Gheaja
protopresbiter.

Fischer & Comp.

școle de pomărit

Nagyenyed (Alsó-Fehérmegye)

Școlile noastre de pomărit în estensiune de 40 jug. catastrale sunt în Transilvania cele mai mari și cele mai bogate.

Stoc: 80.000 altoi, de toate formele, în soiurile cele mai nobile.

1 milion pădureți (sujete) de toate speciile, plante puternice.

1 milion gledici, plantele cele mai bune pentru garduri vii.

1 milion acăți (salcămi), tari și frumoși, acomodați pentru plantare de păduri.

Arbori solitari, de promenade, și tușe decorative. (201) 7—12

Cataloge gratis.

Pe cei interesați îi invităm cu stimă la cercetarea școlilor noastre de pomărit.

Eu

nu cunosc pentru îngrijirea pielii, în special pentru a alunga pistruii și a avea o coloră delicată a feții, un săpun medicinal mai bun și mai cu efect de cât cunoscutul

săpun d'in lapte de cr'n

al lui Bergmann (marca doi băieți) Bergmann & Co., Tetschen a/E.

Se află de vânzare cu 80 fileri bucata în farmacia „la urs” (piața mică), la I. B. Misselbacher sen. (piața mare), G. Meltzer (str. cîsnădiei și gusterii 25), prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cîsnădiei) (89) 13—25 Carol Arz (strada cîsnădiei), cum și în Sighișoara la farmacistul W. Lingner.

Un tinăr

demn de încredere cunosător de contabilitate, eventual **absolvent al academiei comerciale**, care posedă limba română în scris și vorbit, află imediat aplicațiune pentru birou și magazin — Oferte cu pretenșiunile de salar și referențe sunt a se adresa dlui **Fr. Caspari**, proprietarul școlii de viță de vie în Mediaș. (240) 1—3

A apărut:

Calendarul arhidieceșan

pe anul

1906

și se pôte procura de la **Librăria arhidieceșană** din Sibiu. Prețul 40 fileri, cu șematism 80 fileri, plus porto postal 10 resp. 20 fileri.

P. T.

Am onorea a recomanda onoratului public pentru sezonul de toamnă și de eamnă

Atelierul de croitorie Sibiu, strada poplăcii 21

— peste cale de Tipografia arhidieceșană —

în care confecționez pe lângă un serviciu solid și prompt și pe lângă prețuri moderate tot felul de **haine bărbătești**, ca: paltone, pardesiuri, rocuri de salon, fracuri, jachete, etc., după cea mai nouă modă; asemenea confecționez tot felul de

* **uniforme, cum și reverenzi și ornate bisericesti** *

În cas de urgență reverențele le confecționez în 24 ore.

Rugând onoratul public a mă onora cu prețioasele sale comande, cu totă stima

semnez

[225] 3—

Ioan Părau, croitoriu.**Cruce sau stea dublă electro-magnetică**

Patent

nr. 86967.

Nu e mijloc secret

Nu e crucea lui Volta!

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bole

pe lângă garanție.

da împrejurărei, că acest vechi de 20 ani.

aparatură acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fiiuturi de ureche, bătăie de inimă, sg. rciuni de inimă, asma, auzul greu, sg. rciuni de stomac, lipsa poștei de mâncare, receală la mână și picior, reuma, podagră, isch. rciuni de în. p. t., influență, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bole cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatură mea. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatură mea nu e permis să se confunde cu aparatură „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatură mea e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatură mare e cor. 6.—

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

[2] 159

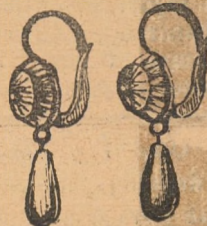
Prețul aparatură mic e cor. 4.—

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espediție din centru și locul de vânzare pentru țără și strălănatate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.

IULIU ERŐS

Sibiu, strada cîsnădiei nr. 3.

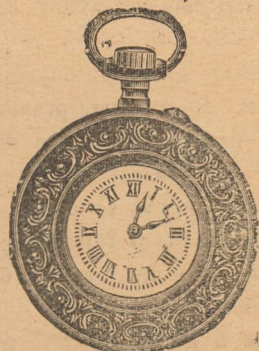
Cel mai mare deposit ardelean

de orolôge, juvaericeale, aurării și argintării. Își recomandă cu prețuri eftine toate produsele din speciile orologeriei și aurăriei.

Schimb și cumpărare de aur, argint, diamant, mărgelă, monede de aur și argint, etc.

[191] 8—20

Fie-care obiect de aur și argint, cumpărat de la mine, e probat și examinat din oficiu și pe fie-care bucată se vede precis proba oficiosă (k. u. k. Punze), și afară de aceea se garantază în scris veritabilitatea obiectelor.

Prețcuranturi ilustrate la dorință gratis și franco.

